

Aktivity zamerané na rozvoj pozitívnej klímy v triede

Aktivita „pavučina“

Ciel: Každý žiak by mal pocítiť, že je dôležitou súčasťou siete vďaka niektorej zo svojich dobrých vlastností.

Pomôcky: klbko špagátu.

Postup:

- Žiaci sedia v kruhu.
- Jeden zo žiakov má v ruke klbko; hodí ho ďalšiemu spolužiakovi so slovami pochvaly – vyzdvihnutím dobrej vlastnosti, napr.: „Peter, hodím ti klbko, lebo sa mi páči, že sa zastaneš slabších.“
- Prvému pritom ostáva koniec špagátu v ruke.
- Klbko ide ďalej od spolužiaka k spolužiakovi.
- Nakoniec sa v kruhu zo špagátu vytvorí pavučina.
- Keď sa klbko dostalo ku každému, pavučina sa rozmotá takým istým spôsobom v opačnom smere.
- Klbko sa hádže naspäť.
- Pritom každý žiak povie, čo mu povedal predošlý žiak, napr.: „Mišo mi hodil klbko, lebo sa viem zastat slabších.“

Aktivita „vzťahy a ruky“

Ciel: otvorenie problémov, poukázanie na jedinečnosť, ale aj spolupatričnosť v tom, čo sa nám v triede páči a čo nás hnevá.

Pomôcky: množstvo farebných papierov, farby, štetce, nožnice, baliaci papier.

Postup:

- V úvode hry žiakom povieme, že sa budeme rozprávať o vzťahoch v triede – medzi nimi (žiakmi) a aj medzi nimi a učiteľom.
- Úlohou žiakov je najskôr si obkresliť obidve ruky a potom ich vystrihnúť. Do jednej z nich potom budú žiaci písať:
 - pozitíva (čo sa im páči v triede, kedy sa tam cítia príjemne a bezpečne, čo sa im páči na učiteľovi, čo si na ňom cenia),
 - negatíva (čo ich hnevá, keď sa v triede deje, kedy sa cítia neprijemne, čo prekáža, čo učiteľ robí, alebo čo im chýba, že učiteľ nerobí, čo by mohol učiteľ zmeniť aby bola v triede príjemná atmosféra).
- Jednotlivé ruky môžu žiaci aj výtvarne dozdobiť.
- Následne sediac v kruhu sa rozpráva o tom, čo kto dal do pozitív a čo kto dal do negatív.
- Hra v tomto bode otvára diskusiu.

Hra môže byť ukončená spoločným vytvorením obrazu z rúk (napr. na veľkom baliacom papieri alebo pomocou špagdlí a pod. – závisí to od fantázie žiakov a učiteľa).

Aktivita „miesto po mojej pravici“

Ciel: v tomto cvičení sa učíme, ako vyjadrovať pozitívne ocenenia spolužiakom. Skupina sa vzájomne spoznáva.

Postup:

- Všetci si spoločne sadnú do kruhu (aj učiteľ).
- Jedno miesto zostane voľné a ten, kto sedí vľavo od prázdneho miesta, začína: „Miesto po mojej pravici je voľné a ja by som si želal, aby si tam sadol..., pretože...“ (je mi sympatický, dokáže mi pomôcť s úlohou, rád sa s ním rozprávam a i.).
- Uvádžajú sa len kladné vlastnosti.
- Ten, kto je vybraný, sa presunie na voľnú stoličku a poďakuje za kladné hodnotenie.
- Tým sa v kruhu opäť uvoľní na inom mieste stolička a hra môže opäť pokračovať: „Miesto po mojej pravici je voľné...“

Hry by sa mali zúčastniť všetci – aj učiteľ, ktorý môže jej priebeh do istej miery regulovať, jeho úlohou je zapájať do hry aj tie deti, ktoré doposiaľ stáli stranou, nikto si ich nevybral. Pokiaľ učiteľ o takýchto deťoch dopredu vie, môže si dopredu pripraviť vhodné formulácie ocenení, ktoré im v priebehu hry povie.

Aktivita „oceňovanie spolužiaka v strede kruhu“

Ciel: pomocou tejto aktivity sa učíme nájsť na každom spolužiakovi z triedy niečo pekné, čo mu aj počas aktivity vyjadríme.

Postup:

- Všetci si spoločne sadnú do kruhu.
- Jeden z kruhu pôjde do stredu. Ostatní mu hovoria niečo pozitívne, čo si na ňom vážia.
- Uvádžajú sa len kladné vlastnosti.
- Potom sa v strede vystriedajú všetci.

Aktivita „čo máme spoločné“

Cieľ: aktivita je vhodná na to, aby si žiaci uvedomili, že aj s ľuďmi, s ktorými možno neudržiavame blízke vzťahy, môžeme mať mnohé veci spoločné.

Postup:

- Napr. k oknu sa postaví tí, ktorí majú súrodencia, tí, ktorí súrodencia nemajú sa postaví na opačnú stranu miestnosti.
- Do jedného rohu sa postaví všetci tí, ktorí sa už niekedy sťahovali, do druhého tí, ktorí sa nikdy nestahovali.
- K dverám sa postaví tí, ktorí majú radi matematiku (telocvik, slovenský jazyk,...), na druhú stranu tí, ktorí tento predmet nemajú radi.

Žiaci takto podľa inštrukcie postupne menia miesta. Vždy im nechávame chvíľu na to, aby si uvedomili, kto je spolu s nimi v jednej skupine. Žiaci sú často prekvapení, že nachádzajú spoločné body aj s takými spolužiakmi, o ktorých to predtým nevedeli.

Aktivita „dotyk“

Cieľ: nájsť človeka v triede s určitou vlastnosťou.

Pokyny pre žiakov: Všetci sa postavte. Budem vymenúvať rôzne vlastnosti alebo charakteristické črty žiakov a vašou úlohou bude nájsť človeka, ktorému táto vlastnosť patrí a dotknúť sa ho.

Pokyny pre učiteľa: Vysvetlite žiakom, že cieľom hry je nájsť človeka s určitou vlastnosťou a dotknúť sa ho. Žiaci sa budú dotýkať danej osoby dovtedy, kým nepovieť ďalšiu vlastnosť. Môžete použiť napríklad takéto vety: „Dotknite sa niekoho, kto nemá rád matematiku. Dotknite sa niekoho, kto vyhral recitačnú súťaž. Dotknite sa niekoho, kto dal tento týždeň najviac gólov pri futbalovom zápase.“

Aktivita „empatia“

Cieľ: napodobnenie modelových situácií a následná diskusia, ako sa asi daný človek cíti.

Postup:

- V tejto aktivite sa žiaci snažia vcítiť vo všeobecnosti do ľudí, ktorí prežívajú zložité situácie. Situácie môžu súvisieť aj s momentálnou situáciou. Svoje predstavy o ich pocitoch si zapisujú a následne o nich diskutujeme.

Ako by sa cítil človek, keby:

- sa ocitol na opustenom ostrove
- nemal rodičov
- prišiel o niekoho blízkeho
- zradil ho kamarát
- prišiel o všetky peniaze
- stratil prácu
- kolektív spolužiakov ho ignoruje
-

Aktivity zamerané na rozvoj komunikácie a riešení konfliktov

Aktivita „láska a hnev“

Cieľ: zamerať pozornosť žiakov na to, že k tej istej osobe sa môžu správať pozitívne a negatívne, môžu prejavovať pozitívne aj negatívne pocity. Žiaci sa učia konkrétne pomenovávať veci a komunikáciou ich riešiť.

Postup:

- Učiteľ povie žiakom:
„Posaďte sa do kruhu a zavrite oči. Porozmýšľajte nad tým, na ktorého spolužiaka (spolužiačku) sa v triede občas hneváte. Predstavujte si, že k dotyčnej osobe prídete a poviete jej v mysli, čo vás nahnevalo. Potom choďte v mysli k tej istej osobe a povedzte jej, čo sa vám na nej páči a čo na nej obdivujete.“
- Potom si žiaci otvoria oči. Pozrú sa na ostatné deti. Môžu sa vzájomne porozprávať. Učiteľ dáva pozor hlavne na to, aby žiaci dokázali povedať, čo sa im na osobe, s ktorou mávajú problém páči.

Aktivita „obrázkový príbeh“

Cieľ: žiaci sa učia komunikovať a spolupracovať v skupinkách a tvoriť niečo spoločné ako tím.

Pomôcky: množstvo farebných papierov, farby, štetce, nožnice, baliaci papier.

Postup:

- Učiteľ vyberie 5-10 obrázkov a umiestni ich na tabuľu.
- Žiaci majú v skupinkách vytvoriť príbeh tak, aby v ňom boli použité slová na obrázkoch v uvedenom poradí.
- Príbeh môže byť vtipný, smutný, fantastický, skutočný.
- Najprv si príbeh napíšu a potom ho povedia alebo prečítajú nahlas. Striedajú sa všetci členovia skupiny.

Aktivita „ako sa máš?“

Ciel: žiaci sa učia hovoriť o svojich pocitoch, ako sa cítia.

Postup:

- Na tabuľu si nakreslíme tri tváre. Jedna nešťastná, druhá šťastná a tretia vyjadrovala zmiešané emócie.
- Nad tváre napíšeme „ako sa máš?“
- Potom deti vyzveme, aby napísali svoje meno pod jednu zo znázornených tvárí.
- Zároveň sme sa rozprávali, prečo majú práve takú náladu, akú majú.

Aktivita „príbehové karty“

Ciel: Každý vidí v obrázkoch niečo iné, neexistuje jednotná interpretácia obrázku. Spoločne sa pozrieť na to, čo u žiakov evokujú vybrané obrázky.

Pomôcky: množstvo farebných papierov, farby, štetce, nožnice, baliaci papier.

Postup:

- Karty sa doporučuje rozložiť pred žiakov tak, aby ich mohli všetci vidieť (na stôl, na podlahu/koberec).
- Žiakom položím nasledovné otázky:
 - Môžeš vybrať obrázok, ktorý hovorí niečo o tebe?
(Následne žiak vysvetlí, prečo si vybral práve tento obrázok, čo na ňom vidí, ako ho to vystihuje, atď...)
- Keď všetci povedia, tak potom nasleduje ďalšia otázka:
 - - Ktorý obrázok predstavuje niečo, čo ti chýba?
 - - Ktorý obrázok je pre teba spojený s výzvou? K čomu tá výzva patrí?
 - - Ktorý obrázok by si chcel, aby si vybrali tvoji blízky pre teba?

Aktivita „príbeh“

Ciel: motivovať žiakov k riešeniu problémovej situácie.

Postup:

- Žiakom sa prečíta príbeh, ktorý vystihuje situáciu, ktorá v danej triede prevláda.
- Príbeh:
„Sandra je vaša kamarátka. Jedného dňa nepríde do školy a vy si myslíte, že ochorela. Poobede sa idete za ňou domov pozrieť. Nájdete ju, ako pozerá televíziu. Zdá sa byť v poriadku, ale keď sa jej opýtate, ako sa má, začne plakať. Povie vám, že sa jej nechce chodiť do školy, lebo stále má zlé známky a už nemá odvahu ísť do školy.“
- Úlohou žiakov je zamyslieť sa a pokúsiť sa Sandre z príbehu pomôcť.
- Následne sa žiakov pýtame a diskutujeme.

Dajte žiakom pomocné otázky:

- Čo by ste Sandre poradili?
- Čo by ste mohli urobiť, aby ste jej pomohli?
- Čo by Sandra mohla urobiť nabudúce?